

Fra: Bellona, Greenpeace Norge, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet og WWF

Til: Olje- og energidepartementet

Høringsuttalelse TFO 2016 – TFO-området og forslag til utvidelse

De undertegnede organisasjonene viser til høring på forslaget om utvidelse av TFO-området. Vi mener TFO-ordningen må avskaffes som tildelingsmekanisme på norsk sokkel. TFO-ordningen vektlegger ikke miljøfaglige råd, skader norsk natur som Stortingets vedtatte forvaltningsplaner er ment å ivareta, undergraver systemet for helhetlig havmiljøforvaltning og hindrer nødvendige klimatiltak i oljeindustrien.

Vi mener at:

- Ordningen har utviklet seg til å gå utover det som var utgangspunktet og fungerer nå som en omgåelse av dagens petroleumsregelverk og de normale tildelingsrundene.
- Ordningen er ikke forenelig med nødvendige klimatiltak i oljeindustrien og omstilling til et lavutslippssamfunn.
- Når et område først er definert som TFO er det ingen mekanisme som endrer status basert på ny tilgjengelig kunnskap og ingen reell mulighet for tilbaketrekking av konsesjonen. TFO-området kan kun bli større.
- Ordningen er i strid med Stortingets vedtak om at norske havområder skal forvaltes etter en helhetlig, økosystembasert modell. Den tilsidesetter viktige forvaltningsprosesser slik som forvaltningsplaner og verneplaner og åpner for årlige omkamper i miljø-sensitive områder.
- Det tildeles blokker i miljø-sensitive områder, i strid med miljøfaglige anbefalinger.

Når det nå legges opp til en videreføring og utvidelse av TFO-ordningen, vil vi igjen påpeke problemene med ordningen, og en utvidelse av den.

Ordningen er et alvorlig problem for styring av norske klimagassutslipp

Etter at forvaltningsplanen ble vedtatt har det fremkommet ny informasjon etter klimatoppmøtet i Paris som vil ha direkte konsekvenser for norsk petroleumsvirksomhet. På det internasjonale klimatoppmøtet i Paris i desember kom verdens statsledere fram til at det tidligere målet om å unngå mer enn to graders gjennomsnittlig global temperaturøkning skulle skjerpes, slik man i dag skal prøve å unngå en og en halv graders oppvarming. FNs klimapanel har gjort det klart at om vi skal ha en realistisk sjanse til å nå togradersmålet, må 4/5 av de fossile ressursene vi har funnet bli liggende i bakken. Tilsvarende tall for et ett-og-et-halvgradersmål er ikke lansert, men i og med at vi ligger an til å bruke opp det globale karbonbudsjettet tilknyttet dette målet i løpet av de neste få årene, er det lite som tilsier at det vil være rom for å satse på prosjekter for petroleumsutvinning som skal drives flere tiår fram i tid.

I Norge er oljeindustrien hovedårsaken til at Norges klimagassutslipp, i motsetning til våre naboland, har økt siden 1990. Skal Norge redusere sine utslipp i tråd med det klimaet krever, må oljeindustriens leteareal begrenses, ikke utvides. Dette som et tiltak for å regulere utvinningstempoet til et vesentlig lavere nivå enn i dag og samtidig fremme satsning på energieffektivisering og fornybar energi. En

videreføring og utvidelse av TFO-ordningen som foreslått er ikke forenelig med en slik nødvendig omstilling.

TFO-ordningen ble iverksatt i 2003 for å få flere mindre aktører inn på norsk sokkel, og var ment som et supplement til den ordinære tildelingsordningen. Men TFO-ordningen har nå blitt likestilt med de ordinære konsesjonstildelingene, med tildelinger hvert eneste år. De såkalte TFO-områdene blir bare større og større, hvor over en tredjedel av alle letetillatelser som er tildelt siden 1965 har blitt tildelt gjennom ordningen.

TFO 2016 inkluderer umodne områder

Ut fra den opprinnelige definisjonen av såkalte «modne» områder, karakteriseres disse av at geologien i området er godt kjent, at det allerede foregår betydelig olje og gassvirksomhet, det er godt utbygd infrastruktur og lite tekniske utfordringer.

I TFO 2016 foreslås det en dramatisk utvidelse på norsk sokkel – 24 blokker i Norskehavet og 32 i Barentshavet. Vi stiller spørsmålstegn til hvordan 32 blokker kan defineres som «modne» i et havområde som byr på store tekniske utfordringer, hvor det foreløpig ikke finnes en eneste oljeplattform som er i produksjon og hvor infrastrukturen er knapt utbygd. Undertegnede organisasjoner mener det er svært problematisk at TFO-ordningen per dags dato går langt utover den opprinnelige definisjonen og fungerer som en omgåelse av dagens petroleumsregelverk og de normale tildelingsrundene.

Det finnes i praksis ingen grenser for hvor TFO-ordningen kan utvides

I praksis kan TFO utvides til hele sokkelen, unntatt de områdene som regjeringen har valgt å holde stengt for oljeboring. Videre gis Olje- og energidepartementet stor frihet i å vurdere hvilke områder som skal åpnes. Petroleumsmeldingen inneholder få begrensninger for hvilke områder som omtales som modne for åpning og tar ikke hensyn til miljøfaglige råd.

I petroleumsmeldingen står det at: *“De modne områdene omfatter i dag store deler av Nordsjøen, de østlige og sørlige delene av Norskehavet og mesteparten av Barentshavet Sør.”*

Videre slås det fast at beslutningen om utvidelse av TFO ikke skal bygge på hvorvidt havområdene er sårbare og økologisk verdifulle, men kun en såkalt petroleumsfaglig begrunnelse. I petroleumsmeldingen står det blant annet at:

“Alle områder som er åpnet for petroleumsvirksomhet, og ikke unntatt for petroleumsvirksomhet i en forvaltningsplan, kan inkluderes i TFO-området. Innenfor rammene av forvaltningsplanene er det en petroleumsfaglig vurdering når nye områder skal legges til TFO-området” (s79)

En slik forenklet vurdering tar ikke hensyn til om forvaltningsplanen for området presiserer området som særlig sårbart og verdifullt, og overlater i stor grad til OED å avgjøre hvor store områder som skal tildeles og om områdene er modne for å åpnes.

I TFO 2016 foreslås det å utvide TFO-området i Barentshavet så langt nord som til 73. breddegrad. Dette er bekymringsverdig fordi det trekker TFO-området lenger inn i sårbare områder, særlig Bjørnøya, uten at man kan peke på miljøfaglige råd som rettferdiggjør det. Jo lenger nord man driver med oljevirksomhet, jo farligere blir det. Både for personell, men også for omkringliggende plante- og dyreliv, da oljevernberedskapen så langt nord ikke representerer en reel beredskap store deler av året og dermed ikke gir den beskyttelse som kreves.

Overkjører miljøfaglige råd

I utlysningen til denne høringsrunden står det at:

”For områder med forvaltningsplan bes det kun om innspill knyttet til om det er tilkommet ny, vesentlig informasjon etter at den relevante forvaltningsplanen ble vedtatt, [jf. Meld. St. 28 (2010-2011) En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten.]”

Videre står det i petroleumsmeldingen at: *”Fram til oppdatering av en forvaltningsplan vil det ikke bli stilt ytterligere miljø- og fiskerikrav for petroleumsvirksomhet i området” (s. 85)*

Tidligere har det vært praksis at OED innhenter råd fra de miljøfaglige etatene i hvert enkelt tilfelle, før man inviterer oljeindustrien til å søke på et område, slik det framkom av høringsnotatet da TFO-ordningen ble sendt på høring. Men med den nye formulering i petroleumsmeldingen betyr det at om et område ikke blir stengt for oljeboring av regjeringen, må det ligge ny kunnskap på bordet for at man skal kunne ta hensyn til de miljøfaglige etatenes råd. Dette fremkommer blant annet fra Direktoratet for Naturforvaltning sin høringsuttalelse til TFO av 30.11.2011, hvor det står:

”Området som foreslås utlyst ble ikke vurdert mhp miljørisiko i revideringen av det faglige grunnlaget for forvaltningsplanen for Barentshavet-Lofoten. Det er heller ikke opparbeidet noen nye analyser/vurderinger av dette området mhp miljørisiko i etterkant av forvaltningsplanen, men dersom slike vurderinger hadde foreligget ville det innebære ny vesentlig informasjon for det gitte området.”

Konklusjon

Bellona, Greenpeace, WWF, Naturvernforbundet og Natur og Ungdom krever at TFO-ordningen avskaffes som tildelingsmekanisme på norsk sokkel. Ordningen tilsidesetter miljøfaglige råd, skader norsk natur som Stortingets vedtatte forvaltningsplaner skulle ivareta, undergraver systemet for helhetlig havmiljøforvaltningen og hindrer nødvendige klimatiltak i oljeindustrien.

Med vennlig hilsen

Arnstein Vestre, leder
Natur og Ungdom

sign.

Lars Haltbrekken, leder
Naturvernforbundet

sign.

Frederic Hauge, leder
Bellona

sign.

Truls Gulowsen, leder
Greenpeace

sign.

Karoline Andaur, fagsjef
WWF

sign.